

168

VOGELREIS NAAR HONGARIJE

Van 17 tot 24 april 2008

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Postbus 1028, 1200 BA Hilversum

Redactie	Renée Beekman-Koorenhof
Bijdragen van	Renée Beekman, Pieter en Maartje van Doorn, Coby Hoogeboom, Wil Makkinje, Jelle Harder, Nely en Henk van Tol André Kerkhof
Waarnemingen	alle deelnemers
Foto's	Joost Beekman, André Kerkhof
Datum	april 2008
Uitgave	168

Inhoud

Inleiding, Deelnemers, Reis **en Fin. overzicht**

Algemene informatie gebied

Verslagen van deelnemers pag. 1 t/m 16

Bijlagen

- I. Gereden routes
- II. Gezamenlijke Soortenlijst
- III. Belangrijke Adressen

2008 Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum

Overname van de gegevens is alleen toegestaan met bronvermelding en naschriftelijke toestemming van de Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken.
Adres: Postbus 1028, 1200 BA Hilversum

Algemene informatie

Nationale Park de Hortobágy

(Hortobágy Nemzeti Park) (www.hnp.hu)

Bron: ANWB-gids Goud: Hongarije 2006

Van oorsprong was de Hortobágy een steppe met kleine bossen die al vanaf de landname door de Hongaren werden gerooid ten behoeve van de veeteelt en de vestiging van tientallen onooglijke dorpjes. Die vielen alle ten prooi aan de Mongolenstorm en de Turkse vernielzucht. Daarna is de hete, droge, geërodeerde vlakte overgelaten aan de veehouders en werd de Hortobágy een echte poesta, een onbewoond, niet in cultuur gebracht stuk land dat bestond uit uitgestrekte velden van een korte, stoppelige grassoort, afgewisseld door moerassen. Het ging de veehouders beslist voor de wind; daarvoor zorgden de regelmatige overstromingen die sappige weiden achterlieten. Geschat wordt dat vóór de regulering van de rivier de Tisza ca. 80.000 dieren op de weiden graasden. Na de kunstmatige ingreep verdroogde en verzilte het land, tot in de begin jaren vijftig van de 20ste eeuw enkele grote kanalen werden gegraven waarmee de oude waterhuishouding, zij het nu op kunstmatige wijze, werd hersteld.

Het was oorspronkelijk het domein van de veehouders, maar zij hebben gezelschap gekregen van de viskwekers en de rijsttelers. De akkerbouw en de veeteelt op de vlakte hebben nu een wetenschappelijk karakter. Alleen al daarom zijn grote stukken van het nationale park niet voor het publiek toegankelijk. Men fokt hier paarden (het noniuspaard, een fameus Hongaars ras), grijze runderen met opmerkelijk lange horens, een langharige schapensoort (de racka met zijn gedraaide horens) en herdershonden (de zwarte puli en pumi en de witte komondor en kuvasz). De beschermende maatregelen komen ook de wilde fauna ten goede. In de moerassen nestelen onder meer veldleeuweriken en verschillende soorten waadvogels; tienduizenden trekvogels benutten dit stille gebied voor de overwintering of als pleisterplaats op de trek van of naar het zuiden.

Door dit alles is de toeristische betekenis van de Hortobágy eigenlijk minder groot dan de agrarische. Veel bezoekers komen hier in groepsverband, via een arrangement van hun eigen reisbureau of van lokale touroperators. Er zijn o.a. arrangementen voor ervaren ruiters, botanici en ornithologen.

Het enige dorp van belang binnen het park is Hortobágy (2.100 inw.) waar het wegverkeer de gelijknamige rivier oversteekt via de beroemde 92 meter lange brug met negen bogen.

Vlak over de brug ligt de herberg Hortobágy Czárda. Herbergen als deze zijn er op diverse plaatsen in het park. Dat had te maken met het feit dat de veedrijvers door het moeizame terrein niet meer dan 10 tot 12 km per dag opschoten. De czárda's, die de tijd hebben doorstaan, zijn meestal alleen op afspraak te bezichtigen.

Tegenover de czárda in het dorp staat het Páztormúzeum dat een beeld geeft van het leven op de poesta toen en nu. Ook is er in het dorp een informatiecentrum, dat een levendig licht- en beeldspel biedt van de flora en fauna in het park. Daar zijn entreekaartjes te verkrijgen voor de drie toegankelijke delen van het park.

Máta is een gehucht even ten noorden van het dorp, aan het eind van een doodlopende weg. Hier worden de beroemde noniuspaarden gefokt en bevindt zich het chique Hortobágy Club Hotel, dat allerlei arrangementen biedt.

Inleiding

De buitenlandse vogelreizen van de Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken uit Hilversum, zijn inmiddels een begrip geworden. Er is een harde kern van deelnemers, die hebben deelgenomen aan alle tien voorgaande reizen.

Het doel van de reis was de bij vogelaars bekende moerasgebieden en uitgestrekte poesta's van het Nationale Park Hortobágy in Hongarije. De deelnemers konden genieten van het prachtige vlakke landschap, de uitgestrekte meren en de twee in het gebied voorkomende rivieren, de Tisza en de Hortobágy en de aldaar voorkomende vogels.

In de namiddag en vroege avond was er tijd voor gezellig samenzijn en uitwisseling van ervaringen. Nieuw deze reis was dat er na het diner 's avonds een bijeenkomst in de hal van het hotel werd gehouden met als doel elkaar te informeren over de bezochte gebieden. Er werd n.l. niet met de gehele groep gevogeld, maar de 40 deelnemers waren opgesplitst in 5 groepen van 8. De samenstelling van de groepen bleef de gehele week ongewijzigd.

De gehele reis hadden we vijf busjes tot onze beschikking. Op ieder busje werd een chauffeur en een assistent chauffeur uit de groep aangewezen. Zij waren bij het autoverhuurbedrijf officieel als zodanig ingeschreven. Voor de verzekering mochten er geen andere passagiers als chauffeur optreden.

Deelnemers

Het gezelschap bestond uit de volgende deelnemers

Bep van Achterbergh w/v Dwars,
Hilversum
Tonny Bakker, Huizen
Josee van Beek, Huizen
Renée Beekman – Koorenhof,
Hilversum
Joost Beekman, Hilversum
Marian Bijvoet, Bussum
Cock Blouw, Utrecht
Bertus van den Brink, Huizen
Wim le Clercq, Hilversum
Evert Constandse, Laren NH
Pieter Doorn, Huizen
Maartje Doorn, Huizen
Jelle Harder, Hilversum
Anneke Hemmes, Hilversum
Coby Hoogeboom, Hilversum
Aleid Horst, Alkmaar
Ineke Jeltes, Hilversum
Dick Jonkers, Hilversum
André Kerkhof, Hilversum
Sjaak Ketelaar, Hilversum

Jan Kreuning, Utrecht
Diny Kreuning, Utrecht
Trudie Kroon, Weesp

Wil Makkinje, Huizen
Hannie Marx, Amsterdam
Jan Nijhof, Hilversum
Gina van Oort, Loenen a/d Vecht
Engbert van Oort, Loenen a/d Vecht
Coen Pel, Weesp
Hanneke Schreuder, Hilversum
Anja Schuitema, Hilversum
Boud Stolp – Buwalda, Hilversum
Ben Tieland, Utrecht
Henk van Tol, Loenen a/d Vecht
Nely van Tol-Coljee, Loenen a/d Vecht
Jon Veeneklaas, Amsterdam
Elsje van der Velde, Amsterdam
Betty Vos, Soest
Helmoet Vos, Loosdrecht
Joke Willemze, Almere

De Reis

De reis was georganiseerd door de commissie buitenland van de Vogelwerkgroep.

De commissie bestaat uit de volgende leden:

Wim le Clercq, André Kerkhof en Engbert van Oort.

Zij hebben contact gezocht met het reisbureau D-Reizen, dat de vliegreis en de busjesverhuur heeft geregeld. De vliegreis werd gemaakt met Wizz Air. Na een vertraging van een uur werd vertrokken om 11.15 uur van vliegveld Eindhoven met bestemming Boedapest. Aankomst 13.15 uur. Alle deelnemers hebben direct op het vliegveld Hongaarse Forinten gepind.

Bij de uitgang stonden mensen klaar van het autoverhuurbedrijf. De officiële afhandeling van dit bedrijf gebeurde buiten voor het vliegveld en duurde ongeveer een half uur. Rond 15.00 uur vertrokken de busjes achter elkaar aan naar Hortobágy, ca. 190 km ten Oosten van Boedapest. Het was erg lastig om in de drukte van een beginnende avondspits de weg te vinden in de miljoenenstad die Budapest is, maar eenmaal op de autobaan kwamen we snel vooruit. Aankomst in Club Hotel Hortobágy rond 20.00 uur.

Financieel overzicht

Algemene informatie

Nationale Park de Hortobágy

(Hortobágy Nemzeti Park) (www.hnp.hu)

Bron: ANWB-gids Goud: Hongarije 2006

Van oorsprong was de Hortobágy een steppe met kleine bossen die al vanaf de landname door de Hongaren werden gerooid ten behoeve van de veeteelt en de vestiging van tientallen onooglijke dorpjes. Die vielen alle ten prooi aan de Mongolenstorm en de Turkse vernielzucht. Daarna is de hete, droge, geërodeerde vlakte overgelaten aan de veehouders en werd de Hortobágy een echte poesta, een onbewoond, niet in cultuur gebracht stuk land dat bestond uit uitgestrekte velden van een korte, stoppelige grassoort, afgewisseld door moerassen. Het ging de veehouders beslist voor de wind; daarvoor zorgden de regelmatige overstromingen die sappige weiden achterlieten. Geschat wordt dat vóór de regulering van de rivier de Tisza ca. 80.000 dieren op de weiden graasden. Na de kunstmatige ingreep verdroogde en verzilte het land, tot in de begin jaren vijftig van de 20ste eeuw enkele grote kanalen werden gegraven waarmee de oude waterhuishouding, zij het nu op kunstmatige wijze, werd hersteld. Het was oorspronkelijk het domein van de veehouders, maar zij hebben gezelschap gekregen van de viskwekers en de rijsttelers. De akkerbouw en de veeteelt op de vlakte hebben nu een wetenschappelijk karakter. Alleen al daarom zijn grote stukken van het nationale park niet voor het publiek toegankelijk. Men fokt hier paarden (het noniuspaard, een fameus Hongaars ras), grijze runderen met opmerkelijk lange horens, een langharige schapensoort (de racka met zijn gedraaide horens) en herdershonden (de zwarte puli en pumi en de witte komondor en kuvasz). De beschermende maatregelen komen ook de wilde fauna ten goede. In de moerassen nestelen onder meer veldleeuweriken en verschillende soorten waadvogels; tienduizenden trekvogels benutten dit stille gebied voor de overwintering of als pleisterplaats op de trek van of naar het zuiden.

Door dit alles is de toeristische betekenis van de Hortobágy eigenlijk minder groot dan de agrarische. Veel bezoekers komen hier in groepsverband, via een arrangement van hun eigen reisbureau of van lokale touroperators. Er zijn o.a. arrangementen voor ervaren ruiters, botanici en ornithologen.

Het enige dorp van belang binnen het park is Hortobágy (2.100 inw.) waar het wegverkeer de gelijknamige rivier oversteekt via de beroemde 92 meter lange brug met negen bogen.

Vlak over de brug ligt de herberg Hortobágy Czárda. Herbergen als deze zijn er op diverse plaatsen in het park. Dat had te maken met het feit dat de veedrijvers door het moeizame terrein niet meer dan 10 tot 12 km per dag opschoten. De czárda's, die de tijd hebben doorstaan, zijn meestal alleen op afspraak te bezichtigen.

Tegenover de czárda in het dorp staat het Pásztor múzeum dat een beeld geeft van het leven op de poesta toen en nu. Ook is er in het dorp een informatiecentrum, dat een levendig licht- en beeldspel biedt van de flora en fauna in het park. Daar zijn entreekaartjes te verkrijgen voor de drie toegankelijke delen van het park.

Máta is een gehucht even ten noorden van het dorp, aan het eind van een doodlopende weg. Hier worden de beroemde noniuspaarden gefokt en bevindt zich het chique Hortobágy Club Hotel, dat allerlei arrangementen biedt.

donderdag 17 april

Renée

Er staan al zeker 10 mensen als Joost en ik aankomen bij Grand Hotel Gooiland. Koffers en tassen, rugzakken, telescopen en verrekijkers. Ja, dat moet onze groep zijn.

Wij zetten onze tassen erbij en gaan in de eerste zonnestralen op het bordes zitten.

Ik herken Engbert, Trudie en Henk. Er heerst een opgewonden stemming. Daar komt Wim met twee vriendinnen, de reistassen op wielletjes achter hen aan. Aan de andere kant stappen Jelle en Anja uit een auto. André wordt uitgeleide gedaan door zijn echtgenote.

Dan is het wachten op de bus. Die komt uit Huizen waar al eerder een groep is ingestapt. De bus wordt door André keurig omgeleid door de Kapelstraat en rijdt vervolgens, tegen de stroom in bij Gooiland voor. De laadkleppen gaan open en alle bagage wordt erin gezet, rugzakken met koffie en koek gaan mee de bus in. Het is een gekakel en gekwetter van belang, iemand roept, "Het lijkt hier wel een volière!"

Bij vliegveld Eindhoven aangekomen is er het gebruikelijke gedoe van bagage wegen; de band stagneert, wachten tot hij het weer doet, inchecken, enzovoort.

Ons vliegtuig is een uur te laat. Wachten, koffie en broodjes, toiletbezoek, maar om vijf over één gaan we dan toch de lucht in. Het is een heel rustige vlucht, met een zachte landing in Boedapest. Eerst moeten er forinten getapt worden. Dat lukt niet iedereen even goed, iemand tapt per ongeluk een half maandsalaris, wat niet de bedoeling is.

Bij de uitgang staat een paar keurige mannen in zwart pak met bordjes A.Kerkhof en E. Van Oord. Die zijn van het busjes verhuurbedrijf. En wat voor busjes. Prima, daar kunnen we mee aankomen. Terwijl de formaliteiten worden afgewikkeld, horen we de eerste zwartkop en Cock spot een veldleeuwerik. Wim rijdt voorop, met naast zich Helmoet en Bertus. En dan gaat het allemaal opeens niet meer zo soepel. Het is een heel karwei om de stad uit te komen. "Hier moet je rechtdoor", "Nee, dat doe ik maar niet." "Had je daar niet linksaf ontmoeten" "Oh ja, dan keren we straks wel om." "Bertus meldt jij even aan de anderen wat we gaan doen." De portofoons kraken, hele Hongaarse conversaties komen er doorheen. "Goh, Bertus, wat pik jij dat Hongaars gauw op", schalt het op de lijn. Inmiddels zijn we weer van baan veranderd omdat Wim toch besloten heeft niet rechtdoor te gaan, maar hier rechtsaf te slaan. Van achteren klinkt een stem: "Onze GPS zegt dat we aan het eind linksaf moeten en bij de kruising rechts." En zo gaat het maar door. Totdat Wim er helemaal een punthoofd van krijgt en vraagt of die GPS dan maar voorop wil gaan rijden. Enfin, na anderhalf uur zijn we de stad uit en op de goede weg. Er is zelfs weer aandacht voor vogels. Heel veel roekennesten in de bomen langs de kant van de weg. Grote Zilverreigers, Buizerds, Kraanvogels, Tortels, Wilde Eend, Bruine Kiekendief, Havik, Torenavalk, Kwartel, Meerkoet, Steenuil, Spaanse Mus. En we zijn nog maar op de heenweg.

Ons hotel is vooral groot. Het duurt even voor iedereen een kamer heeft, maar daarna wordt het gezellig in de eetzaal, het bier vloeit rijkelijk, en we krijgen een heerlijk warm buffet.

donderdag 17 april

Nely

Direct nadat wij (Henk en Nely) arriveerden op de luchthaven van Budapest maakten wij bij ons busje kennis met onze chauffeur Evert, zijn navigator Ben en de overige meerijders Jan, Dinie, Cock en toen nog Coen. Hij wisselde de volgende dag van plaats met Boud. De hele week trokken wij steeds met elkaar op. De moeilijkheden met de route naar het hotel was voor alle busjes gelijk, maar we arriveerden allen opgetogen over de komende week bij het hotel.

vrijdag 18 april

Jelle

Van 05.30 tot 08.00 uur

Rondje dorp. Veel zingende Grauwe Gorzen. Op de akker Kwartels gehoord. Twee hoppen, een Roerdomp gehoord, Syrische bonte Specht, Grote bonte Specht en Waterral. Opvallend veel Grauwe Kiekendieven.

's Middags bezoek aan de visvijvers van Hortobágy Halasto (visvijvers). Mooi, zonnig weer. Een zeer groot gebied waar je gemakkelijk de hele dag kunt wandelen en vogelen. Bij aankomst vier Kraanvogels boven ons. Om de paar honderd meter een Braamsluiper, overal Rietzangers en Kleine Karekieten. Ca. vijf Grote Karekieten. Opvallende soorten voor ons: Dwergaalscholver, Purperreiger, Witoogend, Zeearend, Visarend (ook biddend), Witwangstern, Witvleugelstern, Zwarte Stern, Visdief, Grauwe Kiekendief, Kuifleeuwerik, Tjiftjaf, Buidelmees, waarvan enkele (ook oude) nesten gezien. Vanaf een uitkijktoren heel dichtbij Baardmannen gezien.

vrijdag 18 april

Nely

's Morgens werden we al vroeg gewekt door de prachtige en luide zang van de zwarte roodstaart. Na het ontbijt spraken we om 8.30 uur af bij de bus. We reden naar het plaatsje Hortobágy en deden wat boodschappen. Het weer was heerlijk en het marktje op het plaatselijke pleintje gaf een vrolijke aanblik. Daarna nog wat tijd om te vogelen en de omgeving te bekijken. Opvallend waren de waterputten op de poesta, de schaapskuddes en koeienkuddes met hun herders, de vele blaffende (soms 6, 8 of meer) honden bij de boerderijen. Op een weggetje vlak bij de "Zoo" zagen we ontzettend veel kleine rietvogels en ook kikkers en roodbuikvuurpadden. Evert besloot de bus te keren en reed een rondje achter het gebouw langs. Direct werden de open slagbomen gesloten en niet bepaald vriendelijk werd in schreeuwende en niet te verstane taal getracht ons duidelijk te maken dat er nu betaald moest worden. Geen leuke ervaring. Om 12 uur moesten we weer bij het hotel zijn voor verdere uitleg van de organisatie over de routes en zo en de benodigde vergunningen.

Daarna besloten wij naar de visvijvers van Halasto te gaan en daar hadden we een uitstekende vogelmiddag! Natuurlijk vielen gelijk de grote aantallen grote zilverreigers, ooievaars en bruine kiekendieven op. Maar ook het kleine spul liet zich langdurig en veelvuldig horen en bekijken; de buidelmees, het baardmannetje, de snor, de nachtegaal. Prachtig! Aan het einde van het traject werden "de moerassterns" waargenomen. Deze term was nieuw voor mij, maar Jan leerde mij dat het hier om de witwangstern, de witvleugelstern en de zwarte

stern ging. Zij waren inderdaad in groten getale aanwezig en krijsten er sierlijk op los boven de uitgestrekte rietvelden en het water. De dag was te kort voor deze tocht, maar tevreden waren we om 18 uur terug bij het hotel. Nog even zwemmen en dan met een wijntje aan het diner.

vrijdag 18 april

Renée

Ik stap de voordeur van het hotel uit en hoor alleen maar vogels. Geen vliegtuigen, geen auto's, brommers en zelfs geen fietsers. Echt alleen maar vogels. De zon schijnt volop en onder de dakgoot vliegen de huiszwaluwen af en aan. De lucht is er vol mee.

In de heg zitten Huismussen en Zwarte Roodstaarten. Op de oprit Witte Kwikstaarten. De laatste zwaaien me met hun grote staart goedemorgen. Ik weet gewoon niet waar ik kijken moet. In de lucht de Bruine Kiekendief en in de verte zijn broertje de Grauwe.

We zijn vanochtend "los" en ik wandel maar een eindje weg. De mensen van de Vroege Vogeltocht (ja, om half zes op pad gegaan) komen net terug. Alles wat ik op kan vangen is dat ze twee hoppen (of is het hops?) en een Syrische Bonte Specht hebben gezien. Bertus spurt langs me heen met zijn telescoop, in zijn kielzog Koen. Even later rent Helmoet er ook achteraan. Op naar de Syrische, hij zou in een abeel zitten. Ik laat ze rustig gaan. De Syrische is voor mij nog een brug te ver. Bij de rivier kom ik Anja en Jelle tegen en we luisteren samen naar de snor.

Na het ontbijt gaan we allemaal vogelend door het weiland, op weg naar het dorp Hortobágy. Er is alles wat we nodig hebben: van supermarkt tot apotheek, een postkantoor en een souvenirwinkel. We moeten erg wennen aan de Hongaarse Forint. Duizend forint is ongeveer 4 euro. Hoezo is Hongarije lid van de EG geworden?

Terwijl wij lekker lopen te wandelen heeft de buitenlandcommissie zich naar het informatiecentrum gespoed om alles over vergunningen en toegangsprijzen te weten te komen, want om twaalf uur verzamelen we voor het hotel om met onze busjes het Nationale Park Hortobágy in te gaan.

Na wat geharrewar over de plaatsen vetrekken we eerst naar...de supermarkt om nieuwe flessen water te halen. Sommigen hadden zich vergist en zes liter Spa groen gehaald in plaats van Spa blauw. Spa heet hier trouwens Ave, wat vogel betekent.

En dan begint het grote feest, we gaan het park in. Het is werkelijk ongelooflijk wat je aan vogels ziet. Bij de eerste Roodpootvalk slaak je nog een zucht van genot, maar na een half uur, en twintig Roodpootvalken verder denk ik, Bep had wel gelijk toen ze zei dat het moeilijk zou zijn om hier NIET een Roodpootvalk te zien. Een Ransuil steekt zijn kopveertjes boven de nestkast uit. Langs een rietkraag een grote groep Kemphanen en een Grote Zilverreiger in winterkleed. Overvliegende Kraanvogels en een Lepelaar. Door de telescoop kijken we naar een Koekoek, waarvan de grijsgestreepte buik net een T-shirtje is. Zijn geelomrande oog loert naar ons. En zo kijken we een tijdje naar elkaar. We rijden nog een stukje verder totdat de walkman meldt dat André gaat stoppen omdat ze heel veel reigernesten in een boom zien. Het blijkt een groep van wel 150 Kwakken te zijn. Ze gaan op de wieken als iemand het portier dichtklapt, maar ze blijven in de buurt en cirkelen om ons hoofd. Je hoort de vleugelslagen zoeven. We genieten iedere minuut van deze fantastische vogels. Dan is het tijd om naar het hotel terug te gaan en de vogellijst bij te werken.

vrijdag 19 april

Jelle

05.30 – 07.15 uur

Rondje dorp. Bewolkt, te veel wind.

Gezien: Kauw (Russische), Hop 2, Fluitier 4, Bonte Vliegenvanger, Pimpelmees 2.

08.30 – 17.00 uur

Bewolkt, regenbui.

Naar dorpje Nagyván, waar we al gauw de grote wilg zagen met 175 kwakken.

De wilg is een roestplaats. Aldaar ook een IJsvogel. Door naar een natuurgebiedje langs de weg. Hier een kolonie Roodpootvalken. Verder ook nog Blauwborst, Steltkluut, Groenpootruiter, Zwarte Ruiter, Watersnip, Kempfaan en Boomleeuwerik. Onderweg naar de visvijver een groep van 40 Kluten, Wulp, Geoorde Fuut en ongeveer 50 Tafeleenden.

zaterdag 19 april

Renée

Vanochtend is er wederom een Vroege Vogels Wandeling om half zes.

De groep is vandaag zo groot dat deze opgesplitst wordt. Eén groep meldt een draaihals. Een hele leuke waarneming natuurlijk.

Het is gisteren niet gelukt om foto's op de site te krijgen. Er is in het hotel een Internet Room, waar één oude computer staat met twee wijnrode fauteuiltjes uit Grootmoeders tijd. Sorry, met foto's was dit dagboek wel leuker geworden, maar het is niet anders. Mijn laptop heeft helaas geen draadloze aansluiting en we kunnen alleen mailen via het kantoortje van de receptie, dus de foto's kunnen we er pas later bij zetten.

We ontbijten om zeven uur. Er staat weer van alles klaar op het buffet. Grote schalen met roerei en worstjes, pittige koolsalade, manden vol brood en verrukkelijke jam. Verder yoghurt, fruit, muesli en melk. De borden worden flink opgeladen want het is koud en we moeten er tegen kunnen vandaag. Voor het eerst krijgen we ook de beloofde lunchpakketten mee. Vier verse dubbel belegde boterhammen van vijf cm dik. Nou, daar kun je wel twee dagen mee doen als tenminste je kaak niet uit de kom schiet.

Ons busje vertrekt precies om acht uur met in ons kielzog de bus van André. We maken vandaag een lange autotocht over de poesta en hopen op een Grote Trap. Die denken we mogelijk gezien te hebben, het is echter niet zeker of het geen wishful thinking is. Maar het is zeker dat er iets groots, wits en vleugelklapperend over de weg schoot. Dus?

Opmerkelijk is het groot aantal roekennesten, waartussen ook Kauwtjes zich op hun gemak voelen. Het valt de broedende kieviten niet mee om zich deze rovers van het lijf te houden. Helaas begint het juist op het moment dat we een leuk terrein langs de rivier hebben gevonden keihard te regenen. Maar laat hier nou net een restaurant staan waar ze verse koffie en vissoep hebben. De vissoep heet Filézett harcsa korhelyhalászlé, met of zonder zure room. Het wordt geserveerd in rood geëmailleerde pannetjes met een hengseltje. Hebben wij even geluk. Van andere busjes hoorden we dat ze in een winderige vogelhut hebben gezeten en één groep was op een leuk eiland midden in de rivier aan het vogelen toen die overvallen werd door de regen. Maar het klaarde op en niemand liet zich door de kou en nattigheid ontmoedigen. Wij zagen behalve fantastische kiekendieven ook de beroemde zakkelschappen met hun gedraaide horens, die de

Hongaren 1000 jaar geleden tijdens de grote volksverhuizing mee naar Hongarije brachten. Later ook nog de enorme kudde zwarte buffels, bewaakt door één herdershond. Even hadden we nog het idee om een tweede bezoek aan de kwakkenkolonie van gisteren te brengen, maar we waren de afslag al voorbij en daarom we doken nog een leuk terrein op waar we o.a. werden getrakteerd op Kleine en Grote Karekiet, Snor, Rietgors, Blauwborst, Roodborsttapuit en Lepelaars. Toen begon het weer te regenen en gaven we op. Vlak voor het hotel, op een hekje, zat een prachtige Tapuit in het zonnetje, met naast zich een Puttertje. Aan de horizon verscheen een grote regenboog. Een paar uur later echter klettert de hagel op mijn balkon.

zondag 20 april

Pieter en Maartje

Vanochtend vroeg op om met de Vroege Vogels wakker te worden. Om half zes gingen we met z'n twaalven op pad. Het was een mooie zonsopgang en niet te koud. Een van de eerste die ons begroette was de Grauwe Mus. In de lucht tegen zonsopgang vlogen drie Kraanvogels. De straat lag vol met regenwormen, een gegeven dat niemand kan verklaren. De tocht duurde ongeveer twee uur. We vonden nog de Hop, de Vliegenvanger en de Draaihals. Terug bij het hotel lekker ontbeten en om half negen op weg naar Tiszavinog. Daar bij de haven met een bootje de rivier de Tisza overgestoken en daar een mooie wandeling gemaakt. Bij de eerste uitkijktoren veel Bruine Kiekendieven, Purper-, Blauwe- en Zilverreigers.

Toen door de bossen gewandeld en daar de Witkopstaartmezen gezien, die een nestje aan het maken waren. De wandeling door het bos was geweldig mooi, niet alleen vanwege de vogels, maar ook door de vlinders, paddestoelen en kikkers. Lekker gelunched op een mooie plek aan het water. Daar kwam opeens de Zeearend over! Hij werd opgejaagd door een Bruine Kiekendief en het was prachtig om het verschil in grootte te zien. Onderweg naar de aanlegsteiger, waar we opgehaald werden door de roeiboten, zagen we een nest van IJsvogels, die druk aan en af vlogen. Daarna doorgereden naar Poroslö en de dijk afgereden. Op diverse plaatsen gestopt en veel boomkikkers, knoflookpadden en roodbuikvuurpadden in de plasjes en in het gras gevonden. Als afsluiting de Wielewaal gezien. Daarna terug naar het hotel voor een lekker biertje, een buffet en de evaluatie van de dag.

zondag 20 april

Renée

Vandaag staat het gebied van Tisza-tó op het programma. De zon schijnt en de stemming is prima. Een geplande stop bij de silo's waar een dijk ligt met aan twee kanten interessant vogelgebied missen we. Op de terugweg maar proberen te vinden dan. Bij het plaatsje Tiszafüred nemen we de eerste afslag, die naar het zuiden loopt. Niet goed dus, keren maar weer. De weg gaat dwars door de stad. De huizen zijn pastelkleurig, ieder huis heeft wel een of meer bloeiende fruitbomen in de tuin. De paarse seringen bloeien al, de prunes staat overal volop te pronken. Bij de rivier aangekomen worden we overgezet door een paar stevige Hongaarse roeiers. Het zijn hele lage roeiboten, de rivier stroomt

ontzettend hard, er drijft van alles voorbij, hele boomstammen, tig lege plastic flessen, plastic zakken en nog zo wat ondefinieerbaars. Het eiland is prachtig. De hoge lichtgroene bladeren van de abeel steken af tegen de knalblauwe lucht. Overal zwaluwen, vlinders (ik zie voor het eerst een oranjetipje) en het geluid van kikkers. Er is in 2007 een anderhalf kilometer lang wandelpad uitgezet. Dat doet een beetje gemaakt aan, maar het houdt de mensen wel op de weg. Langs het pad houten stalletjes met lokaal handwerk, zoals gevlochten manden en houten kruiwagens. Ook een soort waterradrad met grote foto's van in het gebied voorkomende bloemen en planten, reptielen en vogels. De eerste uitkijktoren levert een schitterend uitzicht over rietkragen en plassen. Voor ons stijgt een Purperreiger uit het riet. Laag overscherend de bruine kieken, de Visarend en aan de horizon sterns. Gesnor in het riet kan niet op tegen het geluid van Kleine en Grote Karekiet en Rietgors. In de bocht van een stromend watertje vrouwtje IJsvogel op stok. Man en vrouw vliegen af en aan in de nestholte. In de hoge bomen een fluit, druk doende zijn territorium af te bakenen. Na de lunchpauze op de terugweg de Catch of the Day: de Schreeuwarend!

Terug in het hotel weer de zelfde rituelen: een ploegje gaat zwemmen en whirl poolen, anderen nemen een warme douche, het lopend buffet en de evaluatie in de grote hal.

zondag 20 april

Nely

Prachtig weertje! Om 8.30 ontmoetten we elkaar bij de bus voor een tochtje richting Poroszló. We hadden besloten een wandeling over een dam langs de Tisza te maken. Na een tijdje lopen bleken we op de verkeerde plek geparkeerd te staan. Wij liepen door en Evert ging terug om de bus te halen om deze wel op de juiste plek te zetten. We staken de weg en spoorbrug over en kwamen toen wel op de goede weg, een soort dijk. Hier veel rietzangers en gorzen en natuurlijk bruine kiekendieven. Ook de buidelmeees hoorden en zagen we regelmatig. Een eind verder hadden we zicht op het reservoir. We zagen de "moerassterns" en ook kwakken kwamen overgevlogen. Drie wespddieven hoog boven ons. We loerden natuurlijk op de vis- of zeearend, maar die lieten zich nog niet zien. Tijdens de lunch op een omgekeerde roeiboot zagen we weer de prachtige gele kwikstaarten, zo geel! Terug naar het busje voor de volgende bestemming. Onderweg zagen de mannen een grote nestkast op een hoogspanningsmast met daarnaast een vogel. De afstand was erg groot, dus bus aan de kant en over een boerenpaadje er op af. Het zou misschien een sakervalk kunnen zijn. Spannend! Helaas het bleek niet zo te zijn. Wel cirkelden boven onze hoofden een zwarte en een witte ooievaar. Zou dit samen gaan?

Daarna was ons doel de "kwakkenboom". Via een lang hobbelweggetje kwamen we daar en inderdaad zoveel kwakken. Waren het er 100 of 150 of nog meer? In ieder geval een uniek en prachtig gezicht. Op meer dan 1 meter hoogte zagen we een roerdomp. Zijn poten om een bundel riet geklemd stond hij eerst in de paalhouding en later wat meer ontspannen. We konden hem allemaal langdurig en heel duidelijk bekijken. Toen de vogel uiteindelijk over de rietvelden wegvloog pikte hij of zij de partner op. Prachtig! Terwijl we wegreden zagen we een grauwe kiekendief schitterend boven de rietvelden zweven.

We reden verder om bij de "twee silo's" te stoppen. Eén waterrijk meer en één drooggefallen meer. Hier zagen we op het droge deel twee kleine zilverreigers naast veel grote zilverreigers, steltlopers, meeuwen en op het water

veel eenden en twee geoorde futen. Dwergaalscholwers vlogen over. Eindelijk een visarend en opnieuw 3 wespennieven hoog tegen de blauwe lucht. Het was een schitterende vogeldag en bij het hotel dronken we op het terras met de andere deelnemers nog even een biertje in het zonnetje terwijl diverse puttertjes zich in het gras vermaakten.

maandag 21 april

Pieter en Maartje

Vandaag met ons groepje vroeg op. Om 5 uur naar Hortobágy-Halasto, waar we het gebied van de visvijvers hebben bezocht. Het was een tien huttentocht en bij elke hut was een uitkijktoren. We hadden mooi uitzicht over de rietvelden en de waterplassen, waar we 's morgens vroeg in de schemer werden begroet door de Nachtegaal en de Roerdomp. De Rietzanger, Kleine en Grote Karekieten, zongen het hoogste lied. Na de tweede hut kwamen we onze eerste Kleine Zilverreiger tegen van deze reis en meteen ook vijf stuks. Daar ook in de ochtendzon vier Ralreigers. Even verderop zagen we een...hermelijn!

Daarachter een Zomertortel. Op de derde en vierde uitkijktoren drie Krooneenden, twee Roodhalsfuten en een paar Kuifeenden. Onderweg naar de vijfde toren de Boomvalk en een paar onbekende sporen. Al lopend bleven we hierover discussiëren en na 500 meter was er een infobord dat ons hielp. Het bleken sporen van een otter te zijn. Daarna naar een hut, die we via een steiger bereikten en waar je prachtig uitzicht had op een eiland met veel Aalscholwers, Smienten, Pijlstaarten en Geelpoot. Ook daar een super Zeearend gezien, die net een vis te pakken had. Veel karpers waren aan het paaien en verbleven in ondiep water, waar ze makkelijke prooien waren. Onderweg nog een slaapplek van Kwakken gevonden, we telden er ca 50, diverse jonge Zeearenden, veel Grauwe en Bruine Kiekendieven en in de luwte, op een meertje, wel meer dan 100 Zwarte Witvleugelsterns gezien. Onze afsluiter van de dag was een bezoekje aan de bouwvakkers van de dag: een paartje buidelmezen dat een nestje aan het maken was. En tot onze verrassing zat daar ook een Goudhaantje. Zeker meegelift uit het Corversbos?

Na een wandeling naar ons busje en een ritje terug kwamen we voldaan weer thuis. Gauw een zwembadje gepikt, biertje gedronken en op tijd bij het diner, want dat was zoals elke dag, weer heerlijk.

maandag 21 april

Henk

Op maandagmorgen had onze groep, na onderling overleg, gekozen om Route 1 te doen, de Darassa Poesta. Terwijl wij met de hele groep op een van de uitkijktorens naar Arendbuizerd en Grauwe Kiekendief stonden te kijken, naderde in de verte vanaf de uitgestrekte poesta een paard en wagen. Onze chauffeur Evert had onze bus in het stukje toegangsweg naar de uitkijktoren geparkeerd en hij reed, omdat de Hongaarse boer met zijn paard en wagen er anders niet door zou kunnen een stuk naar voren naar de toren. Een oude boer naderde en reed zonder naar ons te kijken naar de hoofdweg, sloeg rechtsaf, reed ongeveer 500 meter en keerde toen zijn paard en wagen om vervolgens de inrit van de toren weer in te rijden. Hij parkeerde zijn paard en wagen op de plek waar Evert in

eerste instantie ons busje had geparkeerd, zodat wij moeilijk de hoofdweg konden bereiken.

De oude boer bleef op de bok zitten en als één van ons een foto van hem wilde nemen, begon hij zelfs vriendelijk te poseren. Toen iedereen foto's had genomen, gingen wij naar onze bus om te overleggen hoe we nu op de hoofdweg zouden kunnen komen. Eén van ons kreeg een helder idee en zei dat de oude boer waarschijnlijk geld wilde zien voor het nemen van de foto's. Ik dus 600 forinten en wat muntgeld ingezameld en overhandigde hem het geld. Hij begon steeds vriendelijker te lachen en moedigde ons zelfs aan om zijn paard te aaien, waarvan uiteraard weer veel foto's werden genomen. Nadat iedereen zijn plaats in de bus weer had ingenomen, zei Evert dat wij gingen vertrekken; de boer had ruimte genoeg om er langs te kunnen. Zo gezegd, zo gedaan. Wij reden langzaam langs de paard en wagen, terwijl de oude boer lachte en naar ons zwaaide. Toen wij honderd meter op de hoofdweg reden, dacht één van ons een Klauwier te zien. Wij dus weer stoppen en allemaal uit de bus en zoeken naar die Klauwier. Op dat moment naderde een bus, die bij de halte stopte. Uit de bus kwam een hele oude man, die zeer moeilijk liep en die meteen begon te schreeuwen en te zwaaien naar de andere boer met de paard en wagen. Deze had hem in de gaten en kwam snel aangereden.

De oude man slaagde erin om op de bok te klimmen. Zij zwaaiden nog eens uitbundig naar ons en verdwenen richting poesta. Wij hebben er uiteraard smakelijk om moeten lachen. We begrepen nu dat de boer eigenlijk helemaal geen geld voor het fotograferen wilde hebben, maar dat hij moeilijk op de hoofdweg kon parkeren en daarom op de inrit naar de uitkijktoren was gaan staan om op zijn buspassagier te wachten. Al met al hebben we er ontzettend veel plezier om gehad. Het was de 600 forinten dubbel en dwars waard, want behalve de pret hadden we ook nog een hele leuke serie foto's!

maandag 21 april

Nely

Vandaag route 1, een tocht van een hele dag door alle soorten poesta's. Het was opnieuw schitterend weer! Al op korte afstand van Hortobágy beklommen we de eerste uitkijktoren met uitzicht over de uitgestrekte poesta. De lucht was vol van het gezang van de veldleeuweriken. Ook de gele kwikstaarten waren volop aanwezig evenals de grauwe gorzen. Op de torens tuurden we natuurlijk over de vlaktes of er wellicht een grote trap was waar te nemen, helaas. Bij een volgende uitkijktoren werd het paapje en de withalsvliegenvanger waargenomen.

Bij de rivier Hortobágy zagen we een prachtige arendbuizerd in het veld zitten. Hij liet zich rustig waarnemen en fotograferen. Later zagen we er nog drie. En alsof dat al niet mooi genoeg was zagen we ook nog een steppebuizerd overkomen. We lunchten in het zonnetje bij een bruggetje over de rivier en volgden daarna een flink traject van allemaal hoogspanningsmasten in de hoop de sakervalk waar te nemen. Maar nee. Wel waren we blij met de geelgors. Bij een andere uitkijktoren zagen we dat vanaf de poesta een boer met paard en wagen aan kwam rijden. Hij was gekleed met hoedje en schapenvachtvest. Erg fotogeniek. Langs de weg lag een nog in goede staat verkerende dode visotter. We bekeken het dier goed. Jammer. De laatste visvijver die we deze dag bezochten viel tegen en bovendien bleken we ons (ondanks onze vergunningen) op verboden terrein te bevinden. We stopten

nog bij een poel vol kikkers en werden even later bij het hotel door de dagelijkse tapuiten en grauwe gorzen verwelkomt. Het was weer een hele fraaie dag met veel poesta!

dinsdag 22 april

Coby

Na de tien huttentocht van gisteren, hebben wij vandaag voor een uilen(on)vriendelijker tocht gekozen en zijn om 05.30 uur vertrokken naar een authentiek dorpje. Veel ooievaarsnesten, w.c.'s buitenshuis, overal honden. Op zoek naar de steenuiltjes. Onze Tonny vond tot 2 keer toe een door ons uittentreuren bewonderde steenuil. Op de terugweg naar het hotel beleefden we een vogeldrama. Jelle zag een vogeltje voor de auto langs komen, maar zag het niet verder vliegen. Bij aankomst bleek er een rietzanger in de grill van de auto te zitten, dood. Vogeltje in het gras voor de auto gelegd. Later kwam de hotelpoes voorbij. Ik hield het vogeltje voor poes haar neus en in een flits vloog de poes ermee weg. Enkele minuten later restten ons slechts nog...de veertjes. De een zijn dood, is dus de ander zijn brood.

Daarna lekker ontbeten en vertrokken voor route 1. Bij diverse hutten uitgestapt, waar we o.a. bij een roekenkolonie terecht kwamen. Wel 300 nesten, met ook nog aan de buitenkant nestkasten, waar Ransuil en Roodpootvalk in bivakkeerden. Op andere punten kwamen Siberische Kauwtjes, Grauwe Klauwieren, Ransuil op nest, Zomertortel en Europese Kanarie tegen en hoorden we de Geelgors.

Heel leuk vonden we het determineren van de roofvogels. Zo kostte het ons wel een half uurtje om van een vogel te ontdekken of het nu wel of niet een arendbuizerd was en...nu weten we het nog niet. Thuisgekomen hadden we er nog niet genoeg van en reden we nog even door naar de plaats waar de Draaihals steeds wordt gezien. We hoorden hem wel, maar zagen hem niet. Wie zich hier vlakbij wel uitgebreid liet zien was de Nachtegaal. En dit was een prachtig besluit van weer een geweldige dag.

dinsdag 22 april

Nely

De Hallastovijvers stonden vandaag weer op het programma. Na een nachtelijke regenbui was het weer opnieuw prima. Het pad bleek blubberig dus wel de rubber laarzen aan. Amper op pad werd in een flits de ralreiger waargenomen. We troffen nu een buidelmeespaartje aan dat druk bezig was hun nestje af te bouwen. Mooi! We liepen een stuk langs het spoorlijntje en ieder had zo zijn eigen waarnemingen. De cipreswolfsmelk groeide vrijwel langs het gehele pad. De roerdampen lieten met regelmaat hun gehoemp horen. Op één van de uitkijktorens ontdekten we vier zeearenden. Regelmatig vlogen er ook groepjes kraanvogels over. In totaal 49 deze dag! Daarnaast de al eerder waargenomen soorten, maar baardmannetjes lieten zich hier wel erg goed bekijken.

Het is verbazingwekkend hoe goed sommige vogelaars, maar vooral Jan, de vogelgeluiden opvangen en herkennen. Hij hoorde de blauwborst, wij zagen hem. Hij hoorde ook als eerste het gekèk van het klein waterhoen. Wat verderop

werden diverse ralreigers gezien. Wat een mooie reiger is dit! Ook de groene boomkikkertjes lieten zich hier zien. Na een dag lopen keerden we moe maar voldaan terug naar de parkeerplaats, onder een kakofonie van kikkers, padden en vogels. Bij de bus nog een Europese kanarie in de boom. In de verte dreigde onweer.

woensdag 23 april

Wil

Vanmorgen om 06.30 naar het bos achter het hotel gegaan en daar de Draaihals gezien, de wiewaal gehoord en de Appelvink zien overvliegen.

Om 07.30 uur ontbeten en ons klaargemaakt voor de laatste tocht in de Hortobágy. Eerst naar het dorp voor de dagelijkse boodschappen. In de dorpstraat de syberische Bonte Specht op de versiertoe. Van wim gehoord waar een Waterrietzanger zou zitten, maar die hebben we helaas niet gevonden. Verder naar de Kwakkenboom waar we eerder al ongeveer 180 Kwakken hebben gezien.. Ze zaten er nog steeds, even verder gekeken in het dorpje en waar we in de hoofdstraat tien Ooievaarsnesten op een rij gezien hebben. Vandaaruit terug naar de kolonie Roodpootvalken. In de kijkhut op weg daarnaar toe de lunch gebruikt. Tijdens de lunch de Zeearend, Rietzanger, Kempiaan en Smient gespot.

De Roodpootvalken waren druk bezig met fourageren, dus veel bedrijvigheid. Op de terugweg nog even langs het dorpje waar we eerder de Steenuil zagen, maar deze liet zich niet zien. Terug naar het hotel, waar we verder gingen met het pakken van de koffers. Einde van een voor ons prachtige en leerzame reis.

woensdag 23 april

Nely

Om 05.30 liep de wekker af, want om 6.15 uur zou de gids bij het hotel zijn. De groep ging deze dag gespreid op pad: Evert, Boud, Henk en ik vroeg in de ochtend en Jan, Cock, Dinie en Ben aan het eind van de middag. De gids "Alexander" reed voor in een landrover die al van top tot teen onder de modder zat. We kregen allen een krap plaatsje en op pad op zoek naar de grote trappen en de sakervalk. De jonge gids is conservator van de trappen in dit gebied en ziet ze dagelijks. Dat wil niet zeggen dat hij ook exact weet waar zij zich ophouden, dat zou nog wel blijken. Al gauw gingen we van de weg af de poesta op in zeer natte, diepe en modderige wielsporen. We hielden ons krampachtig vast aan de stoelleuning en zo, maar spoedig bleek dat hij het rijden op deze terreinen volledig beheerste. Na ruim een uur zo gekard te hebben (we zagen veel gorzen, gele kwikstaarten en twee scharrelaars) nam hij staande boven op de motorkap de eerste trap waar. Wat een waarnemingsvermogen!

Wij zagen daarna ook door de telescoop een wit kopje met stukje nek boven het maaiveld uitsteken. Hij reed de landrover een stuk door tot aan het bouwland en toen was het duidelijker waar te nemen dat het echt een vrouwtje grote trap betrof. Het waren er zelfs twee. Aan de andere kant van het veld zagen we zes kraanvogels foerageren op de akkers. De grote trappen vlogen op om even later nadat we gekeerd waren nog een keer voor ons langs te vliegen wat een prachtig gezicht was. In het gras zagen we op aanwijzing van de gids een holletje met daarin een Europese hamster (bij ons korenwolf). We namen nog een slechtvalk waar terwijl we de poesta verlieten om op zoek te gaan naar

de sakervalk. De gids zocht net als wij een paar dagen eerder hadden gedaan de hoogspanningsmasten af. Het kostte heel wat inspanning en kilometers, maar uiteindelijk kwam er een grijns op zijn gezicht; hij zag wat. En ja, in de verte op een mast een roofvogel. De telescoop er op gericht en inderdaad een mooie sakervalk met een prooi. Langdurig liet hij zich bekijken en met het boek erbij konden we mooi vergelijken. De missie was geslaagd! Een leuke ervaring, alleen al dat rijden in die landrover. Wij namen erg tevreden afscheid van "Alexander", maar we wisten nog niet dat de groep 's middags zelfs 23 grote trappen zou waarnemen, zowel hanen als hennen. Je hebt altijd "baas boven baas".

Om even na 10 uur waren we terug bij het hotel waar we nog net een ontbijtje bij elkaar konden scharrelen. We liepen nog even naar het stationnetje voor de Syrische specht. Na aanwijzingen vonden we het nestgat in de witte abeel en na enig wachten vloog eerst het mannetje en later ook het vrouwtje in de boomgaard achter het nestgat, maar zij lieten zich niet fotograferen voor hun holletje. Wel liet de Europese kanarie zich uitgebreid bewonderen. Nog wat rondgestruind in de omgeving en vanuit de hal van het hotel zagen we in de binnentuin als toegift de zomertortel!

's Middags gingen Evert, Boud, Henk en ik nog een stukje rondrijden in de omgeving waarbij we twee zeearenden, een hop en enkele roodpootvalken zagen. De gele koolzaadvelden en paarse seringenstruiken moesten nog gefotografeerd worden. De andere vier reisgenoten waren op pad met de gids. Voldaan en vol met verhalen brachten we 's avonds een toast uit op de geslaagde week op de poesta, op de reisleiding en op de "groep van Evert". In de "groep van Evert" namen we 130 tot 140 soorten waar!

donderdag 24 april

Renée

Ik zit in de Airbus van WIZZ AIR met de laptop op schoot en typ het laatste stukje. De afgelopen dagen is er ontzettend veel gevogeld, van half zes 's morgens tot zes uur 's avonds. De bus van Jelle heeft zelfs een nachtwandeling gemaakt bij de visvijvers, die zo groot zijn dat je er ongeveer de hele bevolking van Hongarije mee kan voeden. Ze vertelden dat niet alleen de Nachtegaal, maar de andere rietzangers als Kleine Karekiet en Blauwborst gewoon in het donker doorzingen. Heel bijzonder.

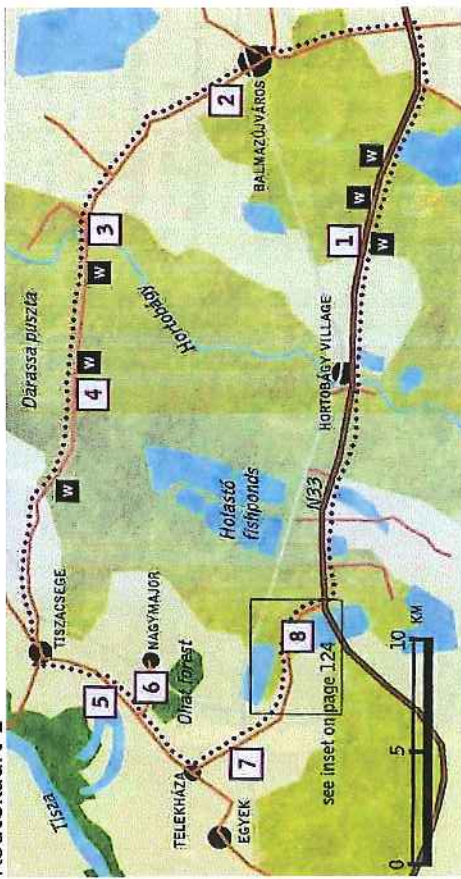
Er is echter nóg een verhaal dat ik jullie absoluut niet wil onthouden. De groep uit het busje van Evert heeft met een lokale gids de Trappenkolonie bezocht. Ben vertelt mij net in het vliegtuig dat de kolonie uit 96 exemplaren bestaat, waarvan 29 hanen en dat deze iedere dag door de gids wordt gevolgd en bewaakt. Hij was erg onder de indruk van de goede ogen van de gids. Deze gaat op het dak van zijn Landrover staan, soms verlaat hij de auto om met zijn verrekijker het gebied af te zoeken en bespeurt een miniscuul puntje wit aan de horizon (en die is ERG VER hier) . Vervolgens meldt hij dan een Grote Trap.

Het is zwaar terrein, de Landrover zit tot aan het dak onder de modder en van tijd tot tijd vliegen ze met hun hoofd tegen het dak en dat allemaal om deze bijzonder grote vogel te kunnen zien. Aan het eind van de middag, als de zon gaat zakken over de poesta, zijn de kleuren het mooist. Door de telescoop zien zij 17 exemplaren, waarvan een aantal baltsend. Een schitterend gezicht, aldus Ben.

Als allerlaatste kan ik jullie vertellen dat ik tóch een poging heb gewaagd om de Syrische Bonte Specht te zien. Nou, ik ben tot zijn nest onder in de abeel gekomen, maar mijnheer was niet thuis. En wat vertelt Anja me nou? Zij liep

gisteren in het dorp en wat zag zij op de stoep van de Coöp? TWEE parende Syrische Bonte Spechten, juist op het moment dat ik bij het stationnetje op ze zat te wachten. En ik was niet de enige, kijk maar naar de foto: Helmoet, Bertus en Coen hebben eindeloos gewacht bij het nest om een mooie foto te kunnen schieten, maar mijnheer was élders even bezig. Nou vraag ik je!

Routekaart 1

De Darassa Poesta
Vergunning vereist + aanvullende vergunning voor de visvijver (8).
Be careful on N33 road.

Tocht van een gehele dag door alle soorten poesta's.

Reptielen en Kraanvogels.

Ga vanaf Hortobágy naar het oosten, richting Debrecen.

1 De eerste kilometer met bomen, daarna bomenloze vlakke. Uitkijktorens bij km 78, 79 en 80,5. Na de brug over het Keleti főcsatornakanál naar links, richting Balmazújváros en daar naar links richting Tiszacséze.

2 Droge poesta.

3 Brug over de Hortobágy.

4 Tussen de rivier Hortobágy en het plaatsje Tiszacséze zijn drie uitkijkpunten. Ga niet de poesta in. Punt 1 (tussen km 10 en 9) en punt 2 (tussen km 7 en 6) is een goed zicht over de Darassa poesta. Punt 3 (bij km 3) heeft in de herfst het beste zicht op Kraanvogels. Ga in Tiszacséze (een goed visrestaurant aan de Tisza, bij de veerboot naar Áróktő, visgoulash aanbieden) naar links, volg borden Egyek.

5 De weg tussen Tiszacséze en Egyek ligt in een klein-agrarisch landschap. Ga na 5 km naar links op een smalle weg richting Nagymajor.

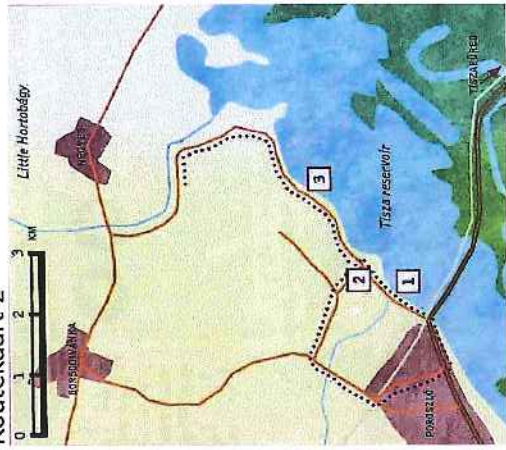
6 Dit is de zoom van het kleine Ohatbos, het grootste restant van het zeldzame alkaline-eikenbos in de regio. Terug naar de hoofdweg richting Egyek, na 3 km linksaf naar Hortobágy.

7 Na de spoorwegovergang passeert men een vloedbos. Afhankelijk van de waterstand kunnen kwakken vrij dicht bij de weg zitten. Na dit bos volgt een moerasbos met diverse reigerachtigen en andere moerasvogels.

8 Voorbij het gehucht Ohat volgt kleinschalig landbouwgebied. Let op de bedrading langs de weg: Scharrelaars en Bijeneters. Na de passage van een kleine brug volgt een van de beste visvijvercomplexen in de Hortobágy: kolonies Lepelaars en Dwergaalscholvers. Af en toe Zeearend en Zwarte Ibis te zien vanuit de kijkhut W. Het pad naar deze hut bevindt zich op ongeveer 1½ km na de kleine brug. Busje parkeren aan het begin van het pad.

Vergunning vereist.

Routekaart 2

Langs het Tisza reservaat

Geen vergunning vereist.

Voor een goede ochtend- of avondwandeling, 2-3 uur of langer.

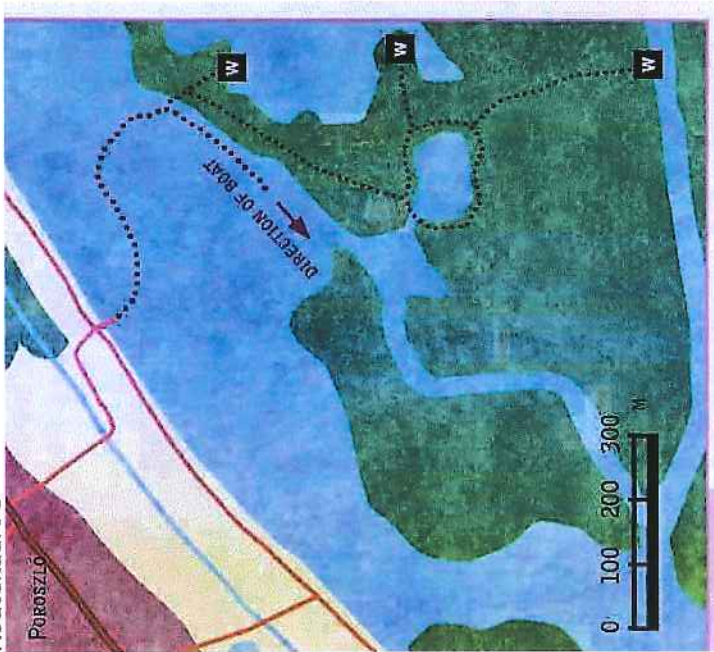
Wandeling over de dam.

1 Links gecultiveerd land, rechts afwisselende rietbestanden, struiken en vloedbossen. Na $\neq$ 1 km ter hoogte van een modderig pad rechts in het meer een kolonie Aalscholvers en Kwakken.

2 Krusing links naar Poroszló of doorlopen naar

3 voor een goed zicht over het Tisza Reservoir. Let op de telefoondraden voor Bijeneters. Te verwachten vogels tijdens de wandeling: Zeearend, Bruine Kiekendief, Zwarte Ooievaar, Wielewaal, Rietzanger, Snor, Nachtegaal, Buidelmees en Rietgors.

Routekaart 3

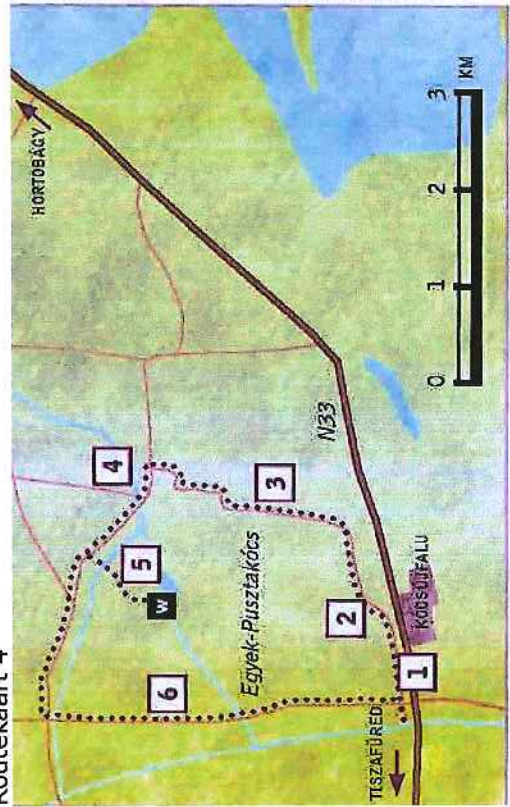
Combinatie van boottocht (ongeveer 1 uur) en wandeling door moerasachtig land er langs/door vloedbos.

(Steek)muggen kunnen overlast veroorzaken. Vergunning vereist.

Duur 2½ uur of meer.

Vertrek boot vanaf het Szabadstrand. In Porozló ongeveer ter hoogte van de afslag naar Borsodivánka is de afslag naar het strand. Kosten ongeveer € 5 (boot plus wandeling). Helaas pas mogelijk vanaf 1 mei. Informatie bij het Infocentrum in Hortobágy. Mogelijke waarnemingen: Zeearend, Visarend, reigerachtigen, Zwarte Ooievaar, diverse eendensoorten, diverse spechten, Wielewaal, diverse rietvogels, Buldeimees.

Routekaart 4

De natte puszta van Eggyek-Pusztaköcs.

Vergunning vereist.

Duur wandeling ongeveer zes uur door een gevarieerd landschap van rietbestanden, natte en droge puszta. Soortenrijkdom o.a. afhankelijk van de vochtigheidsgraad van de natte delen.

1 De wandeling begint bij een kleiput met een Oeverwaluwenkolonie.

2 Natte puszta. Wat kunnen we hier verwachten aan vogels? De drie moerassterms, Dwergaalscholver, Kleine Zilverreiger, Ralreiger, Lepelaar, Slobeend, Zomertaling, Witoogjeend.

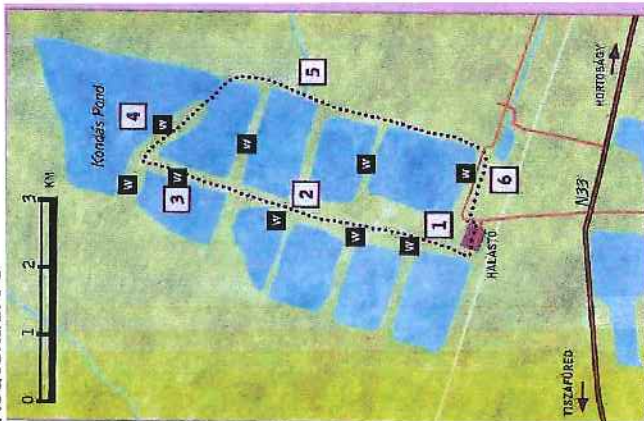
3 Uitkijken naar Roodpootvalken die in de omgeving koloniegewijs broeden in oude roekennesten.

4 Hier staat een schuur die gebruikt wordt als een soort vogelasiel. Dus even neuzen. Diverse Ooievaarsnesten. Eventueel bezoek vooraf regelen bij het Info Centrum in Hortobágy. In de rietvelden uitkijken naar Woudaapje, Blauwborst en Baardmannetje.

5 Links af naar de kijkhut met uitzicht op puszta, moeras of meer.

6 Lopen over een dijk door natte puszta.

Routekaart 5

De Halastó visvijvers, wandeling van vier tot zes uur.

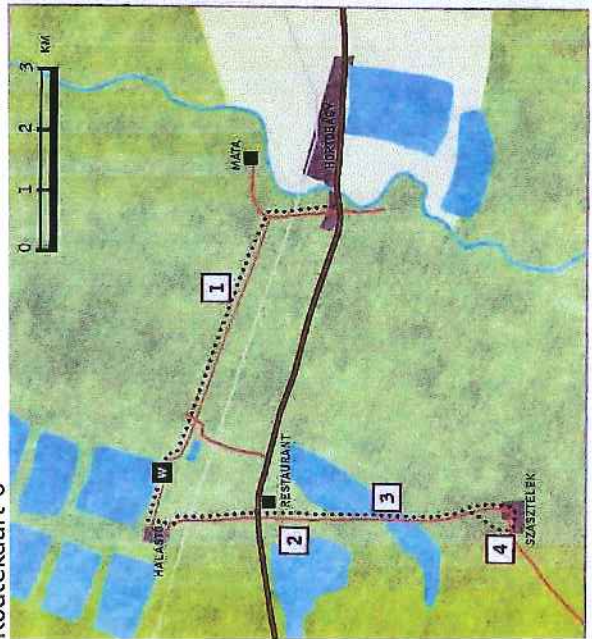
Vergunning vereist.

Vanaf ons hotel ongeveer 7 km naar punt 1. Zie kaart route 6. Bij de ingang, tevens vertrekpunt van het toeristentreintje, is een parkeerplaats. Dus ook mogelijk om met het busje te gaan. Volg dan de N 33 richting Tiszafüred. Na ongeveer 5 km bij een kruising met links een restaurant, rechts richting Halastó. Na de spoorwegovergang direct links af naar de parkeerplaats.

Het visvijvercomplex bestaat uit een aantal plassen waar men tussendoor of langs wandelt. Onderweg passeert men negen kijkhutten die een mooi uitzicht bieden over de aanliggende plas die of geheel open is dan wel aardig dichtgegroeid. Dat maakt één en ander wel spannend.

Er is zoveel te verwachten en te zien dat het te ver voert alle soorten te vermelden die we hier kunnen verwachten. Daarom goed opletten, goed luisteren en ook de lucht niet vergeten. De wandeling tussen vijf en zes geeft aan de linkerzijde een goed uitzicht over de puszta.

Routekaart 6

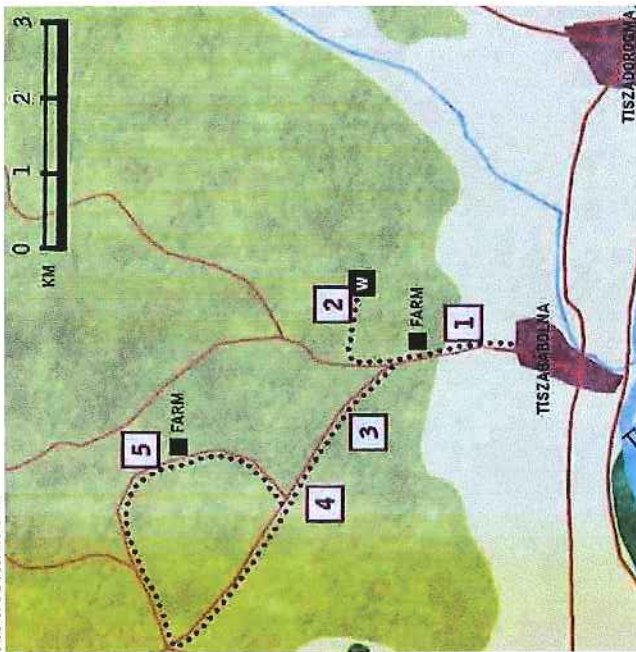

(Fiets)route van ongeveer vier uur.

Vergunning vereist.

- 1 Vanuit het hotel naar het merencomplex bij Halastó langs moerasachtige en droge puszta met onderweg twee boerderijen, let dus op de boerderijvogels.
- 2 Via Halastó over het spoor richting restaurant.
- 3 Richting Szasztelek langs visvijvers. Soortrijkdom niet al te uitbundig. Speciale aandacht voor mogelijke aanwezigheid van Sakervalken.

Routekaart 8

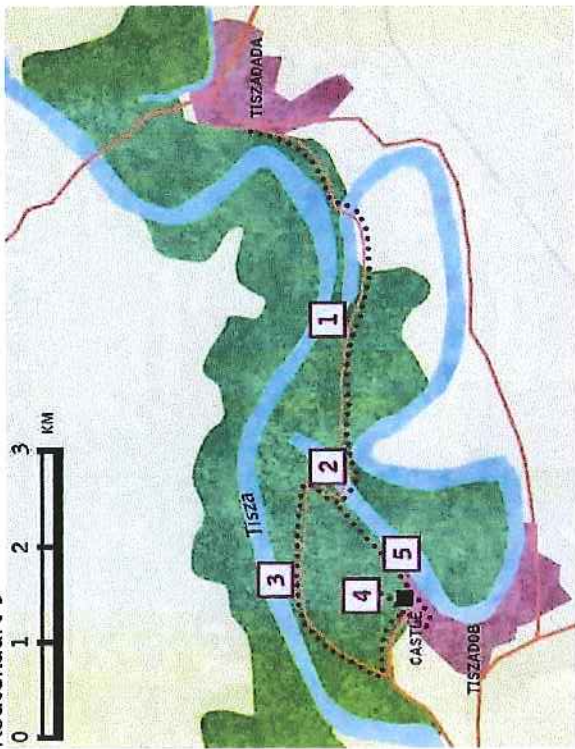
Wandeling door de puszta van Klein Hortobágy, duur ongeveer zes uur.

- 1 Gebied van weiden, droge en natte puszta, rietkragen. Wat voor vogels kunnen we verwachten: steltlopers, moerasstrans, Gele Kwikken, Veldleeuweriken.
- 2 Voorbij de boerderij rechts is de kijkhut zichtbaar. Geen herkenbaar pad erheen, dus zelf een weg vinden door de puszta. In het meer mogelijk Roodhalsfuut en Geoorde Fuut. Als verrassing: Zeearend, Slangenarend, Bruine Kiekendief.
- 3 Weg vervolgen langs bosschages en struiken. Uitkijken naar Grasmus, Braamsluiper, Sperwergrasmus, Nachtegaal, Grauwe Klauwier.
- 4 Na een kleine brug gepasseerd te hebben pad vervolgen langs een oude rivierarm omzoomd door rietkragen. In de kijker mogelijk Witwangstern, diverse eendsoorten, Purperreiger, Grote Zilverreiger, riet- en andere moerasvogels. Viak voor een tweede brug over een kanaal rechts af het pad volgen langs een kleine sluis en dan de rivierarm volgen die nu aan de linkerzijde is.

- 5 Open puszta met oude, buiten gebruik zijnde hoogspanningsmasten. Gespitste aandacht voor toevallige Steenarend, Sakervalk, Grote Trap, Bijeneter. Pas op bij de boerderij: bijtgrage honden.

NB: speciale aandacht voor een bijzondere bewoner van de puszta: de Steppe Wolfsspinn of Steppe Tarantula. Habitat: open droge plekken in paden of droge puszta.

Routekaart 9

Wandeling door de vloed-/moerasbossen langs de Tisza tussen Tiszadob en Tiszadada. Ettelijke (3) uren. Landschappelijk veel gelijkenis met route 3.

- 1 Vanuit Tiszadada de dam volgen. Uitkijken naar Zeearend, Zwarte Wouw, Kwak, Zwarte Ooievaar, Zwarte, Groene en Middelste Bonte Specht, Wielewaal, IJsvogel. In de meer open gebieden Grauwe Klauwier, Krekelzanger, Sperwergrasmus, Geelgors.
- 2 Volg nog steeds de dam en passeer een huis.

- 3 Blijf op de dam. Zelfde vogels als in 1. Speciale aandacht voor zonnige open plekken lang: de oever: Ringslangen, Knoflookpadden en andersoortige kikkers.

- 4 Massief eikenbos: spechten en andere bosvogels. Ga terug naar Tiszadob.
- 5 In dit deel van de wandeling veel oud eikenbos. Let op spechten en vliegenvangers, onde andere Grijskopspecht en Draaihals.

Routekaart N33

Nog wat toegevoegde excursiemogelijkheden. Zie kaart gerekend vanuit Hortobágy richting Tiszafüred

4 Weg naar Szasztelek. Is onderdeel van Route 6.

3 Weg naar Arkus, ongeveer drie kilometer voorbij 4. Steppen- en moerasachtig landschap.

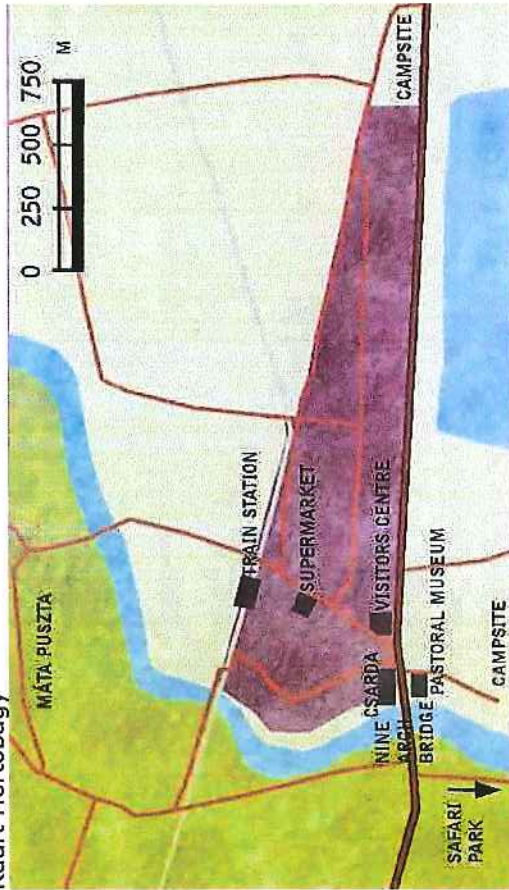
Voorbij Arkus ligt een visvijvercomplex. Mogelijk te spotten: Scharrelaar en Kleine Klapekster.

Voor toegang is een vergunning nodig.

2 De Fenyesvisvijvers ter hoogte van km-paal 62. Aan het begin van het pad naar de visvijvers staan 2 silo's. Voor de visvijvers ten noorden van de N33 is **een vergunning** nodig. Voor de zuidelijke visvijvers niet. Vogelrijk gebied met Roodhalsfuut, Gecoerde Fuut, veel reigersoorten, Lepelaar, Zwarte Ibis, Dwergaalscholver, diverse eendensoorten, steltlopers op de droge gedeeltes. Vanaf een kijkhut is er zicht op een reiger- en lepelaarskolonie in de noordelijke vijvers.

1 Weg naar Nagvivan. Bevindt zich t/o het begin van de route 4-wandeling. Dit is (was?) een prima gebied voor de Grote Trap. Ook habitat van Grielen en Waterrietzangers. Met wat geluk kans op Grauwe Kiekendief, Arendbuizerd en misschien een late Ruigpootbuizerd. Ook Roodpootvalken en Bijeneters zijn hier gesignaleerd.

Kaart Hortobágy

De organisatie heeft informatie geput van kaarten, uit boekwerken, van internet en meer. Informatie kan verouderd zijn, omstandigheden kunnen veranderd zijn. Daarom is enige terughoudendheid bij het gebruik van deze routebeschrijvingen aar te raden.

Soortenlijst excursie Hortobagy, april 2008

1	Geoorde Fuut	1	Podiceps nigricollis	Black-necked Grebe
2	Dodaars	1	Tachybaptus ruficollis	Little Grebe
3	Fuut	1	Podiceps cristatus	Great Crested Grebe
4	Roodhalsfuut	1	Podiceps grisegena	Red-necked Grebe
5	Aalscholver	1	Phalacrocorax carbo	Great Cormorant
6	Dwergaalscholver	1	Phalacrocorax pygmeus	Pygmy Cormorant
7	Roerdomp	1	Botaurus stellaris	Graet Bittern
8	Woudaap		Ixobrychus minutus	Litte Bittern
9	Kwak	1	Nycticorax nycticorax	Night Heron
10	Koereiger		Bubulcus ibis	Cattele Egret
11	Ralreiger	1	Ardeola ralloides	Squacco heron
12	Kleine Zilverreiger	1	Egretta garzetta	Litte Egret
13	Grote Zilverreiger	1	Casmerodius alba	Great White Egret
14	Blauwe Reiger	1	Ardea cinerea	Grey Heron
15	Purperreiger	1	Ardea purpurea	Purple Heron
16	Ooievaar	1	Ciconia ciconia	White Stork
17	Zwarte Ooievaar	1	Ciconia nigra	Black Stork
18	Zwarte Ibis		Plegadis falcinellus	Glossy Ibis
19	Lepelaar	1	Platalea leucorodia	Eurasian Spoonbill
20	Knobbelzwaan	1	Cygnus olor	Mute Swan
21	Kolgans		Anser a. albifrons	White-fronted Goose
22	Grauwe Gans	1	Anser anser	Greylag Goose
23	Bergeend		Tadorna tadorna	Common Shelduck
24	Wilde Eend	1	Anas platyrhynchos	Mallard
25	Krakeend	1	Mareca streptera	Gadwall
26	Pijlstaart	1	Anas acuta	Northern Pintail
27	Slobeend	1	Anas clypeata	Northern Shoveler
28	Krooneend	1		
29	Smient	1	Mareca Penelope	Eurasian Wigeon
30	Wintertaling	1	Anas crecca	Common Teal
31	Zomertaling	1	Anas querquedula	Garganey
32	Tafeleend	1	Aythya ferina	Common Pochard
33	Witoogeend	1	Aythya nyroca	Ferruginous Duck
34	Kuifeend	1	Aythya fuligula	Tufted Duck
35	Zeearend	1	Haliaeetus albicilla	White-tailed Eagle
36	Visarend	1	Pandion haliaetus	Osprey
37	Steenarend		Aquila chrysaetos	Golden Eagle
38	Keizerarend		Aquila heliaca	Imperial Eagle
39	Schreeuwarend	1	Aquila pomarina	Lesser Spotted Eagle
40	Slangenarend		Circaetus gallicus	Short-toed Eagle
41	Rode Wouw		Milvus milvus	Red Kite
42	Zwarte Wouw		Milvus migrans	Black Kite
43	Bruine Kiekendief	1	Circus aeruginosus	Marsh Herier
44	Blauwe Kiekendief	1	Circus cyaneus	Hen Herrier
45	Grauwe Kiekendief	1	Circus pypargus	Montagu's Harrier
46	Steppekiekendief	1	Circus macrourus	Pallid Harrier
47	Arendbuizerd	1	Buteo rufinus	Long-legged Buzzard
48	Buizerd	1	Buteo buteo	Common Buzzard
49	Wespendief	1	Pernis apivorus	Honey-buzzard
50	Sperwer	1	Accipiter nisus	Eurasian Sparrowhawk
51	Havik	1	Accipiter gentilis	Northern Goshawk
52	Torenvalk	1	Falco tinnunculus	Common Kestrel
53	Roodpootvalk	1	Falco vespertinus	Red-footed Falcon
54	Boomvalk	1	Falco subbuteo	Hobby
55	Sakervalk	1	Falco cherrug	Saker Falcon
	Steppebuizerd	1		
	Slechtvalk	1		
56	Patrijs		Perdix perdix	Grey Partridge

57	Kwartel	1	Coturnix coturnix	Common Quail
58	Kwartelkoning		Crex crex	Corn Crake
59	Fazant	1	Phasianus colchicus	Common Pheasant
60	Waterral	1	Rallus aquaticus	Water Rail
61	Porseleinhoen	1	Porzana porzana	Spotted Crake
62	Klein Waterhoen	1	Porzana parva	Little Crake
63	Kleinst Waterhoen		Porzana pusilla	Baillon's Crake
64	Waterhoen	1	Gallinula chloropus	Moorhen
65	Meerkoet	1	Fulica atra	Common Coot
66	Kraanvogel	1	Grus grus	Common Crane
67	Grote Trap	1	Otis tarda	Great Bustard
68	Kluut	1	Recurvirostra avosetta	Avocet
69	Steltkluut	1	Himantopus himantopus	Black-winged Stilt
70	Griel	1	Burhinus oediconemus	Stone-curlew
71	Vorkstaartplevier		Glareola pratincola	Collared Pratincole
72	Kleine Plevier		Charadrius dubius	Little Ringed Plover
73	Bontbekplevier		Charadrius hiaticula	Great Ringed Plover
74	Zilverplevier		Pluvialis squataro	Grey Plover
75	Morinelplevier	1	Charadrius morinellus	Dotterel
76	Goudplevier	1	Pluvialis apricaria	European Golden Plover
77	Kievit	1	Vanellus vanellus	Northern Lapwing
78	Drieteenstrandloper		Calidris alba	Sanderling
79	Steenloper		Arenaria interpres	Turnstone
80	Bonte Strandloper		Calidris alpina	Dunlin
81	Krombekstrandloper		Calidris ferruginea	Curlew Sandpiper
82	Temminck's Strandloper	1	Calidris temminckii	Temminck's Stint
83	Kleine Strandloper		Calidris minuta	Little Stint
84	Bosruiter	1	Tringa glareola	Wood Sandpiper
85	Witgat	1	Tringa ochropus	Green Sandpiper
86	Oeverloper	1	Actitis hypoleucos	Common Sandpiper
87	Tureluur	1	Tringa t. totanus	Common Redshank
88	Zwarte Ruiter	1	Tringa erythropus	Spotted Redshank
89	Groenpootruiter	1	Tringa nebularia	Common Greenshank
90	Grutto	1	Limosa l. limosa	Black-tailed Godwit
91	Wulp	1	Numenius arquata	Eurasian Curlew
92	Regenwulp	1	Numenius phaeopus	Whimbrel
93	Watersnip	1	Gallinago gallinago	Common Snipe
94	Kemphaan	1	Philomachus pugnax	Ruff
95	Kokmeeuw	1	Larus ribibundus	Black-headed Gull
96	Zwartkopmeeuw	1	Larus melanocephalus	Mediterranean Gull
97	Geelpootmeeuw	1	Larus c. michahellis	Yellow-legged Gull
98	Pontische Meeuw	1	Larus c. cachinnans	Caspian Gull
99	Kleine Mantelmeeuw		Larus graellsii	Lesser Black-backed Gull
100	Dwergmeeuw	1	Larus minutus	Little Gull
101	Lachstern		Gelochelidon nilotica	Gull-billed Tern
102	Visdief	1	Sterna hirundo	Common Tern
103	Zwarte Stern	1	Chlidonias niger	Black Tern
104	Witvleugelstern	1	Chlidonias leucopterus	White-winged Black Tern
105	Witwangstern	1	Chlidonias hybridus	Whiskered Tern
106	Holenduif		Columba oenas	Stock Dove
107	Houtduif	1	Columba palumbus	Wood Pigeon
108	Turkse Tortel	1	Streptopelia decaocto	Collared Dove
	Poelruiter	1		
	Bokje	1		
109	Zomertortel	1	Streptopelia turtur	Turtle Dove
110	Koekoek	1	Cuculus canorus	Common Cuckoo

	Nachtzwaluw	1		
111	Bosuil		<i>Strix aluco</i>	Tawny Owl
	Kerkuil	1		
112	Oehoe		<i>Bubo bubo</i>	Eagle Owl
113	Oeraluil		<i>Strix uralensis</i>	Ural Owl
114	Ransuil	1	<i>Asio otus</i>	Long-eared Owl
115	Steenuil	1	<i>Athene noctua</i>	Little Owl
116	Gierzwaluw	1	<i>Apus apus</i>	Common Swift
117	Hop	1	<i>Upupa epops</i>	Hoopoe
118	IJsvogel	1	<i>Alcedo atthis</i>	Common Kingfisher
119	Bijeneter		<i>Merops apiaster</i>	European Bee-eater
120	Scharrelaar	1	<i>Coracias garrulus</i>	European Roller
121	Zwarte Specht	1	<i>Dryocopus martius</i>	Black Woodpecker
122	Groene Specht	1	<i>Picus viridis</i>	Green Woodpecker
123	Grijskopspecht		<i>Picus canus</i>	Grey-headed Woodpecker
124	Grote Bonte Specht	1	<i>Dendrocopos major</i>	Great Spotted Woodpecker
125	Syrische Bonte Spec	1	<i>Dendrocopos syriacus</i>	Syrian Woodpecker
126	Middelste Bonte Specht		<i>Dendrocopos medius</i>	Middle Spotted Woodpecker
127	Witruspecht		<i>Deendrocopos leucotos</i>	White-backed Woodpecker
128	Kleine Bonte Specht		<i>Dendrocopos minor</i>	Lesser Spotted Woodpecker
129	Draaihals	1	<i>Jynx torquilla</i>	Wryneck
130	Veldleeuwerik	1	<i>Alauda arvensis</i>	Sky Lark
131	Kuifleeuwerik	1	<i>Galerida cristata</i>	Crested Lark
132	Boomleeuwerik	1	<i>Lullula arborea</i>	Wood Lark
133	Kortteenleeuwerik		<i>Calandrella brachydactyla</i>	Short-toed Lark
134	Oeverzwaluw	1	<i>Riparia riparia</i>	Sand Martin
135	Boerenzwaluw	1	<i>Hirundo rustica</i>	Barn Swallow
136	Roodstuitzwaluw		<i>Hirundo daurica</i>	Red-rumped Swallow
137	Huiszwaluw	1	<i>Delichon urbica</i>	House Martin
138	Duinpieper	1	<i>Anthus campestris</i>	Tawny Pipit
139	Graspieper	1	<i>Anthus pratensis</i>	Meadow Pipit
	Roodkeelpieper	1		
140	Boompieper	1	<i>Anthus trivialis</i>	Tree Pipit
141	Witte Kwikstaart	1	<i>Motacilla alba</i>	White Wagtail
142	Gele Kwikstaart	1	<i>Motacilla flava</i>	Yellow Wagtail
143	Grote Gele Kwikstaart		<i>Motacilla cinerea</i>	Grey Wagtail
144	Winterkoning	1	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Wren
145	Waterspreeuw		<i>Cinclus cinclus</i>	White-throated Dipper
146	Heggenmus	1	<i>Prunella modularis</i>	Hedge Accentor
147	Roodborst	1	<i>Erithacus rubecula</i>	Robin
148	Nachtegaal	1	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Rufous Nightingale
149	Blauwborst	1	<i>Luscinia svecica cyanecula</i>	Bluethroat
150	Gekraagde Roodstaart		<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Common Redstart
151	Zwarte Roodstaart	1	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Black Redstart
152	Tapuit	1	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Northern Wheatear
153	Paapje	1	<i>Saxicola rubetra</i>	Whitchat
154	Roodborsttapuit	1	<i>Saxicola t. torquata</i>	Common Stonechat
155	Rode Rotslijster		<i>Monticola saxatilis</i>	Rock Thrush
156	Zanglijster	1	<i>Turdus philomelos</i>	Song Thrush
157	Grote Lijster		<i>Turdus viscivorus</i>	Mistle Thrush
158	Merel	1	<i>Turdus merula</i>	Blackbird
159	Sperwergrasmus		<i>Sylvia nisoria</i>	Barred Warbler
160	Tuinfluit		<i>Sylvia borin</i>	Garden Warbler
161	Zwartkop	1	<i>Sylvia atricapilla</i>	Blackcap
162	Braamsluiper	1	<i>Sylvia curruca</i>	Lesser Whitethroat
163	Grasmus	1	<i>Sylvia communis</i>	Common Whitethroat

164	Rietzanger	1	Acrocephalus schoenobaen.	Sedge Warbler
165	Waterrietzanger	1	Acrocephalus paludicola	Aquatic Warbler
166	Zwartkoprietzanger	1	Acrocephalus melanopogon	Moustached Warbler
167	Sprinkhaanrietzange	1	Locustella naevia	Grasshopper Warbler
168	Krekeltzanger	1	Locustella fluviatilis	River Warbler
169	Snor	1	Locustella luscinioides	Savi's Warbler
170	Cetti's Zanger		Cettia cetti	Cetti's Warbler
171	Kleine Karekiet	1	Acrocephalus scirpaceus	Reed Warbler
172	Bosrietzanger	1	Acrocephalus palustris	Marsh Warbler
173	Grote Karekiet	1	Acrocephalus arundinaceus	Great Reed Warbler
174	Spotvogel		Hippolais icterina	Icterine Warbler
175	Fitis	1	Phylloscopus trochilus	Willow Warbler
176	Fluiter	1	Phylloscopus sibilatrix	Wood Warbler
	Balkanbergfluiter	1		
177	Tjiftjaf	1	Phylloscopus collybita	Chiffchaff
178	Goudhaan	1	Regulus regulus	Goldcrest
179	Grauwe Vliegenvanger		Muscicapa striata	Spotted Flycatcher
180	Kleine Vliegenvange	1	Ficedula parva	Red-breasted Flycatcher
181	Bonte Vliegenvanger	1	Ficedula hypoleuca	Pied Flycatcher
182	Withalsvliegenvange	1	Ficedula albicollis	Collared Flycatcher
183	Koolmees	1	Parus major	Great Tit
184	Zwarte Mees		Parus ater	Coal Tit
185	Pimpelmees	1	Parus caeruleus	Blue Tit
186	Glanskop		Parus palustris	Marsh Tit
187	Matkop		Parus montanus	Willow Tit
188	Startaarntmees	1	Aegithalos caudatus europa.	Long-tailed Tit
	Witkopstaartmees	1		
189	Baardman	1	Panurus biarmicus	Bearded Tit
190	Buidelmees	1	Remiz pendulinus	Penduline Tit
191	Boomklever		Sitta europaea	Wood Nuthatch
192	Boomkruiper		Certhia brachydactyla	Short-toed Treecreeper
193	Taigaboomkruiper		Certhia familiaris	Brown Treecreeper
194	Grauwe Klauwier	1	Lanius collurio	Red-backed Shrike
195	Kleine Klapekster		Lanius minor	Lesser Grey Shrike
196	Ekster	1	Pica pica	Magpie
197	Gaai	1	Garrulus glandarius	Eurasian Jay
198	Kauw	1	Corvus monedula	Eurasian Jackdaw
	Kauw, Oostl. vorm	1		
199	Roek	1	Corvus frugilegus	Rook
200	Bonte Kraai	1	Corvus cornix	Hooded Crow
	Zwarte Kraai	1		
201	Raaf	1	Corvus corax	Common Raven
202	Spreeuw	1	Sturnus vulgaris	Common Starling
203	Roze Spreeuw		Sturnus roseus	Rosy Starling
204	Wielewaal	1	Oriolus oriolus	Golden Oriole
205	Huisemus	1	Passer domesticus	House Sparrow
206	Spaanse Mus	1	Passer Hispaniolensis	Spanish Sparrow
207	Ringmus	1	Passer montanus	Tree Sparrow
208	Vink	1	Fringilla coelebs	Chaffinch
209	Kneu		Carduelis cannabina	Linnet
	Barmsijs	1		
210	Putter	1	Carduelis carduelis	Goldfinch
	Kneu	1		
211	Groenling	1	Carduelis chloris	Greenfinch
212	Europese Kanarie	1	Serinus serinus	European Serin
213	Goudvink		Pyrrhula pyrrhula europa	Bullfinch

214	Appelvink	1	Coccothraustes coccothraus	Hawfinch
215	Kruisbek		Loxia Curvirostra	Common Crossbill
216	Rietgors	1	Emberiza schoeniclus	Reed Bunting
217	Geelgors	1	Emberiza citrinella	Yellowhammer
218	Grauwe Gors	1	Miliaria calandra	Corn Bunting
219	Grijze gors			
		totaal: 175		

Andere waarnemingen:

a	roodbuikvuurpad
b	meerkikker
c	egel
d	ree
e	haas
f	ringslang
g	oranjetipje
h	schapen
i	koeien
j	waterbuffel
k	ezel?
l	meerval
m	vos
n	boomkikker
o	Parelhoenders
p	schildpad
q	loopkever spec.
r	koolwitje
s	boomblauwtje
t	groene kikker
u	geelbuikvuurpad
v	grote vos
w	veldmuis
x	gehakkelde aurelia
y	klein koolwitje
z	rugstreppad
aa	muskusrat
ab	karper spec.
ac	hermelijn
ad	resedawitje
ae	hamster (Cricetus cricetus)
af	visotter sporen en(verkeersslachtoffer)
ag	laatvlieger
ah	atalanta
ai	dagpauwoog

Belangrijke adressen

WIZZ Air

Info over het vliegen staat op http://wizzair.com/useful_information/baggage/. Het belangrijkste is dat maximaal 20 kg bagage meegenomen kan worden. In verband met de eigen busjes: geen koffers maar tassen. Vergeet niet om een geldig paspoort of ID-kaart (en voor wie zich heeft opgegeven voor chauffeur: het rijbewijs) mee te nemen en denk ook aan de verplichte reisverzekering, de Europese zorgverzekeringskaart, muggenolie en beltegoed, gebruiksaanwijzing en oplader voor het mobieltje. Volgens informatie van het reisbureau is het gunstiger om in Hongarije geld te pinnen, bijvoorbeeld al bij aankomst op de luchthaven van Budapest. Pinautomaten tref je door het hele land aan.
De deelnemerslijst gaat hierbij.

Club Hotel Hortobàgy

Adres: 4071 Hortobàgy-Máta
Tel. hotel: +36 52 369020
Fax hotel: +36 52 369027
e-mail: hortobagy@hnhotels.hu.

Autoverhuur Hongarije

???